

जलस्वराज्य-२ कार्यक्रम.

जलधर निर्धारण व लोकसहभागातून
भूजल व्यवस्थापन प्रकल्पाच्या
अंमलबजावणीसाठी मार्गदर्शक सूचना

महाराष्ट्र शासन

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग

शासन शुद्धीपत्रक क्रमांक: जस्वप्र-०७१४/प्र.क्र. ६२(१)/पापु-११

गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय संकुल इमारत, ७ मजला,

लोकमान्य टिळक मार्ग, मुंबई - ०१.

तारीख: ०२ मे, २०१७

वाचा :-

१) शासन परिपत्रक क्रमांक: जस्वप्र-०७१४/प्र.क्र.६२(१)/पापु-११, दि. ०१/०८/२०१४

२) शासन निर्णय क्रमांक: केआरसी-३६१४/प्र.क्र. १२/पापु-०८, दि. ०१/०९/२०१४

३) शासन निर्णय क्रमांक: केआरसी-३६१४/प्र.क्र. १२/पापु-०८, दि. १५/१२/२०१४

शासन शुद्धीपत्रक :-

राज्यामध्ये पाणी पुरवठा व स्वच्छता क्षेत्रातील योजनांच्या अंमलबजावणीसाठी अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाचा अंतर्भाव करून नवीन मानके निश्चित करण्यासाठी जागतिक बँकेच्या अर्थ सहाय्याने जलस्वराज्य-२ कार्यक्रम लोकसहभागातून आणि मागणी आधारीत तत्त्वावर राबविण्यात येत आहे. या कार्यक्रमांतर्गत जलधर निर्धारण व लोक सहभागातून भूजल व्यवस्थापन प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीसाठी दि. ०१ ऑगस्ट, २०१४ रोजीच्या परिपत्रकान्वये मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्यात आलेल्या आहेत. सदर प्रकल्प प्रायोगिक तत्त्वावर आणि पथदर्शी स्वरूपाचा असल्यामुळे तसेच मागणी व पुरवठा आधारीत उपाय योजनांचा समावेश असलेल्या जलधर आधारावरील भूजल व्यवस्थापनांतर्गत अंमलबजावणीसाठी लागणारा कालावधी कमी करण्यासाठी या उपक्रमाच्या अंमलबजावणीच्या पद्धतीमध्ये पुढीलप्रमाणे सुधारणा करण्यात येत आहे :-

- १) जलधर निर्धारण व लोक सहभागातून भूजल व्यवस्थापन प्रकल्पाची अंमलबजावणी ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीऐवजी संबंधित जिल्ह्यांचे वरीष्ठ भूवैज्ञानिक, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा यांचेमार्फत सदर प्रकल्पांची अंमलबजावणी करण्यात यावी. सदर

- प्रकल्पातील उपाययोजनांची अंमलबजावणी विहित कालावधीत करण्याची जबाबदारी वरीष्ठ भूवैज्ञानिक, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा यांची राहिल.
- २) सविस्तर भूजल सर्वेक्षणांती वरीष्ठ भूवैज्ञानिक, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा यांनी जलसंधारण, जलसंपदा, जिल्हा परिषद इत्यादी विभागांच्या अधिकाऱ्यांच्या व सहाय्यकारी संस्थेच्या सहकार्याने संपूर्ण जलधरासाठी भूजल व्यवस्थापन कृती आराखडा तयार करुन जलधर व्यवस्थापन संघापुढे मांडण्यात यावा. जलधर संघाच्या शिफारसीनंतर जिल्हास्तरीय समितीपुढे मान्यतेसाठी सादर करावा. जिल्हास्तरीय समितीची मान्यता प्राप्त झाल्यानंतर गाव निहाय आराखडे वेगळे करुन त्यांची गाव पातळीवर भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणेद्वारे अंमलबजावणी करण्यात यावी.
 - ३) सविस्तर भूजल शास्त्रीय सर्वेक्षणांती सूचविण्यात यावयाच्या मागणी आधारीत उपाययोजना व पुरवठा आधारीत उपाययोजना जसे पारंपारीक व अपारंपारीक उपाययोजना भूजल व्यवस्थापन कृती आराखड्याचा अविभाज्य घटक असल्याने त्यास संबंधित जलधर व्यवस्थापन संघाच्या मान्यतेचा ठराव बंधनकारक असेल.
 - ४) जिल्हा वरीष्ठ भूवैज्ञानिक-, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा यांनी या प्रकल्पांतर्गत करावयाच्या कामांच्या प्रत्यक्ष अंमलबजावणीसाठी ई-निविदा पध्दतीचा अवलंब करुन कंत्राटदार / ठेकेदार यांची निवड करावी व त्यांना कार्यारंभ आदेश दयावेत.
 - ५) प्रकल्पांतर्गतच्या उपाय योजना राबविण्याकरीता देण्यात येणारा निधी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद व जिल्हा वरीष्ठ भूवैज्ञानिक यांच्या संय-ुक्त खात्यामध्ये वर्ग करणेत येईल. संबंधित अंमलबजावणी कार्यालयाने तयार केलेले चालु देयक सक्षम अधिका-याने मान्य केल्यानंतर संबंधीत ठेकेदारास देयक अदा करण्याचे अधिकार मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद व वरीष्ठ भूवैज्ञानिक, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा यांना संयुक्त पणे रहातील.
 - ६) संचालक, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा यांनी प्रायोगिक तत्त्वावर निर्धारित जलधरांपैकी एक ते दोन जलधरांमध्ये संपूर्ण अंमलबजावणीचे काम या क्षेत्रात अनुभव असलेल्या सहाय्यकारी संस्था / पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाने नेमलेल्या मुख्य संसाधन संस्था यांचेद्वारे करुन घेण्यात यावे. याकरीता शासनाच्या प्रचलित खरेदी पध्दतीचा अवलंब करावा.

- ७) भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणेस अंमलबजावणी योग्य पध्दतीने करण्याकरीता राज्यस्तरावरून सुधारणा सहाय्य व प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षाद्वारे PMC नेमणेबाबत कार्यवाही करण्यात यावीत. या करिता पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाने निश्चीत केलेल्या प्रधान मुख्य मुख्य संसाधन संस्था यांचे कडून प्रस्ताव मागवून एका संस्थेची निवड करणेत यावी.

सदर शासन शुद्धीपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७०४२७१२१३१०९८२८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(विद्या हम्पय्या)
शासनाचे अवर सचिव

प्रत,

१. प्रधान सचिव पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
२. विभागीय आयुक्त (सर्व)
३. संचालक, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, पुणे.
४. महालेखापाल, महाराष्ट्र -१, मुंबई (लेखा परिक्षालेखा व अनुज्ञेयता)
५. महालेखापाल, महाराष्ट्र-२, नागपूर (लेखा परिक्षालेखा व अनुज्ञेयता)
६. जिल्हाधिकारी (सर्व).
७. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
८. संचालक, पाणी व स्वच्छता सहाय्य संस्था, नवी मुंबई.
९. विशेष संनियंत्रण कक्ष (जलस्वराज्य-२), म.प्रा.जी., भू.यं.वि.स. आणि सार्वजनिक आरोग्य विभाग.
१०. मुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा, नवी मुंबई.
११. उपमुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा, (सर्व.)
१२. मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, (सर्व.)
१३. प्रादेशिक उप संचालक, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा (सर्व).

१४. कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद, (सर्व)
१५. जिल्हा वरिष्ठ भूवैज्ञानिक, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, (सर्व)
१६. उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (ग्रामपंचायत/ पाणी व स्वच्छता) (जिल्हा परिषद (सर्व))
१७. गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती (सर्व).
१८. पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागातील सर्व पर्यवेक्षीय अधिकारी व कार्यासने.
१९. निवड नस्ती, पापु-११, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई.